

N.F.S. Grundtvigs tale i Folketinget om skat

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Medlem af Folketinget

Dato

21. februar 1850

Sted

Christiansborg

Omstændigheder

1. behandling af lovudkast om Ophævelse af fl. ældre Skatter m.v.

Allerede da forleden Dag den ærede 9de kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Fenger) holdt sin udmærkede Jomfrutale, som tiltrak sig hele Husets Opmærksomhed, og naturligviis ogsaa min, da kunde jeg imellem det Meget, jeg fandt at billige deri, dog allermindst billige den Glæthed, hvormed Taleren gled over det store, det vigtige Spørgsmaal, om Skattebyrden i Danmark; alt da stod det klart for mig, hvad jeg idag igjen er bleven mindet om, baade ved den foreliggende Lov og ved de Taler, jeg har hørt. Denne Fordeling efter Folketallet, denne Beregning over hvad et Land kan bære efter en Beregning om, hvormeget der vilde komme paa hver Krop i Landet, dersom hver Krop betalte ligemeget, er aldeles forkastelig. Da hiint er saa langt fra at være Tilfældet, at der ere mange Kroppe, som, langt fra at betale Noget, meget mere ovenikjøbet maae underholdes, og altsaa falde til Byrde for dem, som virkelig betale Skatten, og, med hensyn til hvad der i den foreliggende Lov, hvad der hentydes paa, at Folketællingen skal lægges til Grund for en Skattefordeling, hvad enten det er i en større eller i en mindre Grad, hvad enten det gjælder en enkelt Stat eller det gjælder den hele Afgift, som gaaer til States Fornødenheder, da maa jeg erklære, at jeg troer ikke, der kan indvendes det Allermindste derimod, at den er aldeles forkastelig.

Jeg vil forresten ikke her indlade mig dybt paa, hvad der maa blive Tilfældet, dersom virkelig Skattebyrderne hos os saavel som andetsteds skulle lettes. Jeg vil ikke gaae ind derpaa, men blot ligesom i Forbigaaende bemærke, at vi kunne i den Henseende aldrig komme til nogen rigtig Slutning, dersom vi ikke gaae ud fra at betragte de Afgifter, der som Følge af Loven skulle udredes, betragte dem som den paahvilende Byrde, uden Hensyn paa, enten den er bleven kaldet Stat eller ikke. Jeg mener fremdeles, at, idet vi kunne vente snart en Lov forelagt om Hartkornets Egalisering, da, forsaavidt jeg forstaaer dette, rigtignok fremmede,

halvt tydske, halvt franske Ord, saa skjønner jeg ikke rettere, end at Hartkornerts Egalisering, den er allerede i en Grad tilstede, som vi maae kalde meget for stor. Det er nemlig, hvad den Taler, som nys satte sig, anmærkede med den fuldeste Ret, virkeligt Tilfældet, at en Tønde Hartkorn midt i Lolland og 1 Tønde Hartkorn paa de skarpeste Egne i Jylland, svare eens Skat, og ere dog saa forskjellige, at det er umuligt, at man noget Øieblik kan tænke, at de kunne bære den samme Byrde. Der er da, naar man først faaer et Overblik over hvad der maa udredes, hvad der virkeligt udredes og hvad det Offentlige trænger til, vistnok ingen anden rigtig Maade at fordele det paa, end at man bestemmer derefter, hvor stor en Deel af hver Indtægt der maa tages i Beslag. Da først kan der komme nogen Ligelighed, og jeg maa ved den Leilighed gjøre opmærksom paa, at – man kalde det Skat, man kalde det Afgift, man kalde det for mig hvad man vil – det er vist, at der er en 10 pCt.s Afgift af Næring paa al den hidtil saakaldte uprivilegerede Jord. Jeg kalder ikke nogen Fordeling af Skatter ligelig eller retfærdig og billig, før der kommer til at hvile paa enhver anden Næringsvei, eller paa den samme Næringsvei stillet under gunstigere Forhold forresten, en ligedan Indtægtsafgift.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-folketinget-om-lovudkast-om-ophaevelse-af-fl-aeldre-skatter-m-v>